

XVII З'ЕЗД ПРАФСАЮЗАУ СССР

Магутным сродкам развиція дэмократыі, уцягнення працоўных у будаўніцтве камунізму служаць савецкія прафесіянальныя саюзы. Гэта пераканаўчы прадмістрава XVII з'езд прафсаюза СССР, які на працягу пяці дзён працаваў у Маскве. Гэта буйны падзея ў жыцці краіны зноў падвердзала ма- налітую згуртаванасць савецкіх людзей вакол ленінскай партыі камуністы, не- пахисную рашучасць нашай самай масавай грамадской арганізацыі паміжнасці свой складу за ўсесаюндную ба- рагіцу за ажыццяўленне ра- шэння XXVI з'езда КПСС.

20 сакавіка, у заключны дзень работы з'езда, дэлегаты і гості працяглымі ап- ліксментамі сустэрэлі тавары- шаў Ю. У. Андропава, М. С. Гарбачава, В. В. Грышына, А. А. Грамыку, Д. Ф. Усцінава, К. У. Чар- ненку, П. Н. Дземічава, В. В. Кузнецова, Б. М. Панамарова, І. В. Капітонаева, У. І. Далях, М. В. Зімляні- на, К. В. Русякова.

На ранішнім пасяджэнні было завершана амбэркаванне спрэваздальных дакладаў ВЦСПС і Цэнтральны рэві- зійны камісіі прафсаюза.

З заключным словам па выніках амбэркавання спрэваздаки ВЦСПС выступіў С. А. Шалаев.

З'езд адзінадушна адоб- рыў работу Усесаюзнага Цэнтральнага Савета Прафе- сіянальных Саюзаў за спрэ- ваздакі першыя.

Зацверджана таксама спрэ- ваздака Цэнтральнай рэві- зійнай камісіі.

Дэлегаты прынялі паста- нову «Аб пісмах працоў- ных, адрасаваных XVII з'езду прафсаюза СССР». У гэтым дакументе прынята да ведама, што сакратарыят з'езда разгледзеў значную частку пісмаў працоўных, якія паступілі ў адрас вы- шэйшай форму савецкіх прафсаюзаў. Аўтарам дадзенай неабходнай тлумачэнні, аказана дапамога ў выра- шэнні асабістых просьб у адпаведнасці з дзеячайчымі заканадаўствамі. Усесаюзны Цэнтральны Савет Пра- фесіянальных Саюзаў дару-

(ТАСС).

ПЛЕНУМ ВЦСПС

20 сакавіка адбыўся пленум Усесаюзнага Цэнтральнага Савета Прафесіянальных Саюзаў, выбранага на XVII з'ездзе прафсаюза СССР.

Пленум выбраў старшынёй ВЦСПС С. А. Шалаеву, на- меснікам старшыні і членам прэзідіума — В. І. Прокарава.

Сакратарамі ВЦСПС і членамі прэзідіума выбраны А. П. Бірукоў, В. Ф. Багадзік, А. В. Віктораў, І. І. Гладкі, Л. А. Зімлянікава, С. В. Казлоў, К. Ю. Мяцківічус, В. П. Пратавараў, А. М. Субоція, А. П. Ушакоў.

Прэзідіум ВЦСПС выбраны ў саставе 37 чалавек.

Цэнтральная рэвізійная камісія на сваім пасяджэнні вы- брала старшынёй камісіі Л. А. Кубляк.

(ТАСС).

Пазыўны «чырвонай суботы»

Усесаюзны камуністычны суботкі, прысвечаны 112-ай гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна, вырашана пра- весці 17 красавіка. Падрыхтоўка да яго началася загада. Штаб працоўных спраў універсітета распрацаў графік, у амбэркаванні з якім кожная група, курс, факультэт будзе працаць на прадпрыемствах і будоўліх горада. Усе зароб- леныя сродкі паступіць у фонд Усесаюзнага суботніка.

НА АЗДАРАЎЛЕНЧЫМ КОМПЛЕКСЕ

Да работы на сваім аўтэкпе- ўжо прыступілі студэнты гісто- рыка-філалагічнай і фізічнай факультэтата. У панядзелак, 22 сакавіка, яны працаўвали на ўз- водзімым гарадскім фізкультурна-аздараўленчым комплексе. Дзесяць студэнтаў групы ЗР-41 (стараста В. Пякарскі) запамагалі наводзіць парадак і будаўнічай плошчы, пера- осілі матэрыялы. Добра папра- вавілі Наталля Лемез, Ганна

Дрозд, Ірына Пагонішава, Ва- лянціна Баядарэнка.

На працягу двух тыдняў кожны дзень у першую змену на будаўнічую плошчу будзе прыходзіць дзесяць студэнтаў фізічнага факультета, у другую — столькі ж студэнтаў гісторыка-філалагічнага факуль- тета.

(Наш кар.).

ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЯДНАІЦЕСЯ!

Гомельскі Універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦОМА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЕТА

№ 10 (497)

Субота, 27 сакавіка 1982 года

Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень

Цена 2 кап.

XXVII з'езд ЛКСМБ

Лепшыя прадстаўнікі кам- самоліў рэспублікі — пра- цаўнікі прадпрыемстваў, будоўлі і транспарту, палёў і ферм, наўуковых майдзей, воіны Узброенных Сіл ССР — прыбылі ў сталіцу Беларусі на свой XXVII з'езд, які адкрыўся 25 сакавіка ў акругутовым Доме афіціяў.

З вядкім уздымам быў вы- браны ганаровы прэзідый з'езда ў саставе Палітбюро Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Са- юза на чале з таварышам Л. І. Брэжневым.

Зацверджаны наступны па- рабак дын з'езда: спрэваздача Цэнтральнага Камітэта ЛКСМ Беларусі; спрэваздача рэві- зійнай камісіі ЛКСМ Беларусі; выбары Цэнтральнага Камітэта ЛКСМБ; выбары рэвізійнай камісіі ЛКСМБ.

Са спрэваздачным дакладам Цэнтральнага Камітэта ЛКСМ Беларусі выступіў першы сак- ратар ЦК ЛКСМБ У. П. Шап- лыка.

Заслухан таксама даклад рэвізійнай камісіі ЛКСМБ.

Пасля дакладаў пачаліся спрэчкі.

У работе з'езда прымаюць удзел камітэты у члены Палітбюро ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Беларусі Ц. Я. Кісялев, члены і камандыраты ў члены Бюро ЦК КПБ, сакратар ЦК ВАКМС В. М. Мішын, лётчык-касманаўт СССР, двойчы Герой Савецкага Саюза У. В. Кавалёнак і іншыя.

26 сакавіка XXVII з'езд ЛКСМ Беларусі прадаўжай- сяваю работу.

(БЕЛТА).

ВАХТА МІРУ

Сёння на ўсёй нашай краіне пачынаецца вахта міру. Яна завяршыцца 15 красавіка. У гэтым дын будзе пра- ведзіцца масавыя суботкі па прадпрыемствах, будоўлях, у арганізаціях, калгасах і саюзах. Заробленыя сродкі паступіць на раухаваніе савецкага Фонду міру. Арганізація таксама збор гра- фічных узносаў.

Ва ўсіх колектывах адбу- дзіцца мітынгі, прысвячаны

важце міру. Савецкія люди іншы раз прадміструюць сваё адзінства і згуртава- насу ў барыбце за міжна- родную разрадку, умацаван- не міру на ўсёй зямлі, са- цыяльны прагрэс.

У гэтым важным палітыч- ным мерарыемстве актыўны ёдзель прымусь усе сту- денты, выкладчыкі і супра- тоўнікі нашага універсітэта. Яны ўнісцюць дастойны ў- лад у савецкім Фонду міру.

АГУЛЬНАЎНІВЕРСІТЭЦКІ ПАРТЫЙНЫ СХОД

Учора ў актавай зале адбыў- ся агульнауніверсітэцкі партыйны сход. Заслуханы 1 амбэркаванні саюзных сакратараў партыйнага камітэта ГДУ М. І. Стараўойтаў аба выкананні пастановы агульнауніверсітэцкага партыйнага сходу ад 10 красавіка 1981 года.

Справаздача з праведзенага партыйнага сходу будзе надру- кавана ў нашай газете.

партыйны і савецкіх органаў». На сходзе заслухана інфар- мация сакратара партыйнага камітэта ГДУ М. І. Стараўойтаў аба выкананні пастановы агульнауніверсітэцкага партыйнага сходу ад 10 красавіка 1981 года.

Справаздача з праведзенага партыйнага сходу будзе надру- кавана ў нашай газете.

УДАСТОЕНЫ ГАНАРОВАГА ЗНАКА

Дацэнт кафедры гісторыі КПСС І. А. Ільін — старын супрацоўнік нашага універ- сітэта, член ленінскай партыі з 1924 года, Іван Апанасавіч узнагароджаны знакам «50 гадоў знаходжання ў КПСС».

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамад- скія арганізацыі універсітэта, дэканат эканамічнага факуль- тета, кафедра эканомікі працы горача вішніцою загадчыка га- тай кафедры дацэнта БАЛАКІ- НА Васіль Аляксееўча з вы- падку паспяховай абароны дысертарскай на атрыманне вучо- най ступені доктара тэхніч- ных наукаў.

Рэктарат, партком, грамад- скія арганізацыі універсітэта, дэканат эканамічнага факуль- тета, кафедра эканомікі працы горача вішніцою загадчыка га- тай кафедры дацэнта БАЛАКІ- НА Васіль Аляксееўча з вы- падку паспеховай абароны дысертарскай на атрыманне вучо- най ступені доктара тэхніч- ных наукаў.

ПРАЦАВАЛІ ДРУЖНА

Групе Ф-22 фізічнага фа- культета прадстаўляла адпра- ваныя ў лік камуністычнага суботніка: тут трэба было раз- бараць цагляную сцену, якая раздзяляла яго на дзве часткі. Ройна ў 9 гадзін дружна за- кіпела работа. У асноўным мы ведаем адзін аднаго па сумес- най вучобе. І таму прыменным было наша здзіўленне, калі мы ўбачылі сваіх аднакурснікаў у працы. Усе яны стараліся ад-

дышы. Прыклад паказавалі Ула- дзімір Шумігай, Віктар Кайду- ноў, Іван Мароз, Юрый Кірчук, Васіль Чарнык.

Агульны энтузізм даў свае вынікі: прац дзве гадзіны ў сцяне быў зроблены праект, які паступова пашыраўся.

За аказаную дапамогу ў ре- канструкцыі паміжкінні нам- шчыра дэяяўліў ГК ЛКСМБ.

М. ДЗЕРГАЧОУ, камандэр штаба працоўных спраў фізфака.

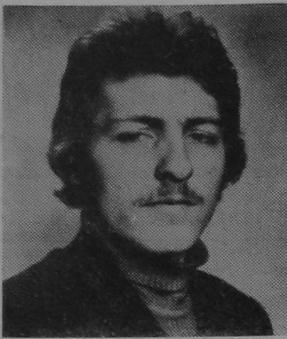
Імі ганарыцца універсітэт

«МОЙ НАЙПЕРШЫ ГРАМАДЗЯНСКІ АБАВЯЗАК»

Калі я спытала Уладзіміра Васільца, камандзіра добрахвотнай народнай дружыны ўніверсітэта, чаму ён так трывала ўсе гады вучобы прытырмліваеца менавіта гэлага грамадзянскага абавязку, у яго вачах на хвільні з'явілася здзілчленне, маўляў, што ж тут незразумелага, але потым ён адказаў:

— Люблю бачыць спакойных, упэўненых твары людзей, парадак на вуліцах. Бадай, гэта галоўнае.

Сапраўды, гэта галоўнае, бо ў абавязкі дружынікай уваходзіць і многое другое. Вось пры гэта нас і пайшла далей гаворка. Аператыўны атрад пры гаркоме камсомола, аддзяленне якога ўзначальвае Уладзімір Васільец, дапамагае крымінальному вышуку, аддзелу барацьбы з раскрыданнем сацыялістычнай уласнасці. Рэйды аператыўнага атрада бываюць іншы раз даўно рэгулярными. Весь адзін з апошніх, на малаказаводзе. У кузаве машины, якая выїжджае з варот завода, знайдзена дэсцілітравая фляга са смятанай. Прадукты вернуты на завод, вінаватыя пакараны. Вельмі часта чле-

ны аператыўнага атрада выезжаюць на магазінах. Мэта: праверка захавання правілаў савецкага гандлю. Асабліва частым такія парушэнні бываюць у час продажу алкагольных напіткаў.

Ва ўсіх гэтых спраўах у рабяць ёсць волытвы памочнікі, добрыя дарацьбы. Па словах Уладзіміра Васільца, яго ведаюць усе. Ён ужо даўно камандуе аператыўным атрадам гаркома камсомола — Уладзімір Мікалаевіч Варапаеў. Зразумела, што

яго волытвы становіща здаўшыкам маладых дружынікай. Валодзі, напрыклад, па сабе бедае, як цяжка пачынаць. Па-першае, трэба многа ведаць. Ведаць законы, свае права і абавязкі. Толькі пры такой умове можна выхадзіць у рэйды з тым, каб выкryваць злодзеяў, парушальнікі савецкіх норм жыцця. Менавіта дзякуючы такім людзям, як Уладзімір Мікалаевіч, склаўся мноны і дружины касцяк ўніверсітэцкага аддзялення аператыўнага атрада. Многае зрабіў для фарміравання добрахвотнай народнай дружыні ўніверсітэта Валянцін Іларыёнавіч Сіськоў. Ён да гэлага часу застасцца адказным за яе работу як член парткома, з'яўліеніем на стаўнікам і дарацьбам маладых дружынікай.

У дружыну падпіраюць работы па тыхіх даных, якія, на першы погляд, пакажуць і не самы важныя: спакойны, ураўнаважаны характер, таварыскасць. Лепшыя з таварыскасці Уладзіміра па аператыўнаму атраду — Анатоль Кручко, Аляксандр Качура, Пётр Палацан, Міхаіл Бабруйка —

вызначаюцца менавіта та-кімі, якімі. Камандзір упэўнены, што ў любым выпадку яны — то гэтае трэціе плято, на якое можна аба-перціць. Нечаканы рэйд або дзялжніцтва па вуліцах го-рада яны успрымайць як свой найпершы грамадзянскі абавязак. Многіе робіць члены аператыўнага атрада для таго, каб весела і спакойна прайдзіці вечары ад-пачынку і танцавальных ве-чары па ўніверсітэце.

Адной з важнейшых форм сваёй работы дружынікі лічаць прафілактыку. Старая іспына, што лягчэй злачынства папярэдзіць, пераконвае ў правільнасці выбранага кірунку.

Адзінчынца разоў у ме-сяц выходзіць на дзялжніцтвы дружынікі ўніверсітэта. Ідуць упэўненыя, як добрыя гаспадары горада, якія ў адказе за яго спакой, за парадак на яго вуліцах. З імі — іх камандзір Уладзімір Васільец.

М. КАЗАКОВА.
На здымку: камандзір добрахвотнай народнай дружыні ўніверсітэта Уладзімір Васільец.

Фота У. Чысціка.

РАСПРАЦОЎВАЕ ПРАБЛЕМНАЯ ЛАБАРАТОРЫЯ

У нашым універсітэце адкрыта праблемная навукова-даследчая лабараторыя фізіка-хімічных працэсаў тэрніні. Рэдакцыя газеты «Гомельскі ўніверсітэт» напрасіла за-гадчыка гэтай лабараторыі кандыдата фізіка-матэматычных навук, дацента У. М. Старыкаўскую расказаць аб яе прызна-чэнні і праводзімых даследаваніях.

Павышэнне надзеінасці доўгавечнасці машын — адна з галоўных праблем сучаснага машинаўбудавання. Да вялікіх неўтырочных затрат, якія павялічываюцца з ростам аўтаматызацыі і механізацыі народнай гаспадаркі, прыводзіць тэрніні і знос машын.

Важным напрамкам у ба-рачбе са зносам лічылася ра-ней павышэнне цвёрдасці па-верхні дэталю машын, якія трутца. Гэта дазволіла ў пэўнай ступені павысіць іх на-дзеінасць і доўгавечнасць. Ад-нака са стварэннем навейшых высокападручнічных машын, якія працуяць пры высокіх хуткасцях і нагруках, метады павышэння зносу трываласці шляхам павелічэння цвёр-дасці сібе ўжо не апраўдаю-ць.

З'ява выбарчага пераносу, якай прызнана пакуль што адзінным навуковым адкрывшчём ў галіне машинаўбудавання,

адзін з галоўных навуковых і працтычных напрамкаў навукі аб тэрніні, зносу і змазы машин.

Першачарговымі задачамі калектыву нашай лабараторыі з'яўляючыся распрацоўка і стандартызацыя комплексу метадаў, прыбораў і установак для вывучэння паверхневых пластоў пар тэрніні, змазак, змазачна-ахаджываючых вад-касцей, матэрыйлаў і пакрыццяў, забяспеччаваючых рэжым выбарчага пераносу. Мы рас-працоўаем эксперыментальныя методы аналізу і даследаваніяў пракэсаў цеплаабмена і цепла-масапераносу ў зоне тэрніні, даследуем структурныя зменыні ў паверхневых пластах пар тэрніні, змазах, змазачна-ахаджываючых вадкасцяў, матэрыйлаў і пакрыццяў, выяўляем уздзейнне разнастайных аса-родзяў, прысадак да змазак, матэрыйлаў і пакрыццяў на працэсы пры тэрніні. Даследу-

ем таксама працэсы тэрніні і масапераносу ў коўзіках электричных кантактаў, канструктыўных асаблівасці змазачных сістэм пры работе на металападкруючых эмазках, вызначаючых іх эксплуатацыйныя ха-рактарыстыкі і аценкі эфек-тыўнасці ў змазачных сістэ-мах. Калі ж гаварыць у целым, дык уся праводзімая рабо-та накіравана на выкананне пастаноўніц. Дэяржкамітэта СССР па навукы і тэхніцы АБ развіція навуковых даследаваній і тэхнічных рас-працоўкам у галіне тэрніні зносу, забяспеччаваючых павышэнне зносатрваласці ма-шины і аbstайлівания, прынятай у жніўні 1975 года.

Вялікую цікавасць мае пры-мяненне выбарчага пераносу для аднаўлення дэталю 1 вузлоў тэрніні. Улічваючы гэта, Дэяржкамітэта СССР па навукы і тэхніцы выдзяліў нашай пра-блемнай лабараторыі дадатковыя сродкі на стварэнне аўтаматы-заванага стында для выпра-бавання аўтодзейнага вузлоў тэрніні сельгасмашы на аснове выкарыстанні эффекту выбар-чага пераносу.

Раздэлы плана навукова-даследчых работ лабараторыі уваходзіць у распушліканія і саюзныя праграммы, каардынаваючыя Дэяржкамітэты СССР па стандартах і Унеса-юзіоным навукова-даследчымі цэн-трытутам па нормалізацыі ў машинаўбудаванні. Навуковымі саветамі АН СССР па праблеме «Новыя працэсы атрыманні і апрацоўкі металічных матэ-рыйлаў». Інстытутам машинаўбудавання ім. А. А. Благанрава-ва АН СССР па навукова-тэх-нічнай праблеме «Даследаванне вадароднага зноса, распрацоў-

ка метадаў барацьбы з ім і ўкараненне вынікаў у прамысловасці з мэтай павышэння дугавечнасці цяжка нагруженых вузлоў тэрніні і аbstайлівания» і інш.

Універсітэт мае дастатковыя навукова-тэхнічныя патэнцыялы для пасляховага правядзення вызначаных даследаваній. Да данай тэматыцы пад кіруніцтвам аднаго з аўтараў адкрыцця аб выбарчым пераносе доктора тэхнічных навук, прафесара Д. М. Гаркунова і рэкта-ра нашага ўніверсітэта акадэміка АН БССР Б. В. Бокуця працуе больш 20 чалавек, у тым ліку 7 кандыдатаў навук.

Калектыв нашай праблемнай лабараторыі даследчай лабараторыі зробіў ўсё магчымае, каб забяспечыць ажыццяўленне вы-значанай праграмы, унесці дас-тойны ўклад у справу далейшага навукова-тэхнічнага праг-расу.

У. СТАРЫКАУ.
загадчык праблемнай навукова-даследчай лабараторыі фізіка-хімічных працэсаў тэрніні.

На здымках: 1. Праводзіміца рентгенаструктурных даследаваній паверхні тэрніні старшым навуковыем супрацоўнікамі Д. Белым, І. Мазураў, старшым інжынерам К. Карпінскам. 2. Малодшы навуковы супрацоўнік лабараторыі З. Каштера са студэнткамі фізичнага факультэта выдатнікамі С. Дукам, А. Тарноўскай вывучаючы цеплафізічныя сплавы (здымак уверсе).

Фота У. Чысціка.

Мая Радзіма-
СССР

ЦІКАВАЯ ЭКСКУРСІЯ

Трэці год у нашым універ-тэце плённа працуе народны міральна-эстэтычнага выхавання. Студэнтам, які з'яўляючыся яго аткыўнымі слу-хачамі, заняткі па ўніверсітэце даюць вельмі многае: даду-ющы іх да прыгожага, вуч-быць гарманічнай развітай ас-бай.

Нядзяўна група студэнтаў — аткыўных слухачоў ўніверсітэта міральна-эстэтычнага выхавання зрабіла цікавую экспу-стюю ў стылізу нашай Радзімы-Маскву. Сродкі на паездку ўніверсітэта 21 студэнт на чале з асистэнтам кафедры матэматычнага аналізу Г. І. Міцкевіч, якія ўзначальваюць факультэт эстэтычнага выхавання народнага ўніверсітэта, яе намеснікам, лабарантам гэтаіх якіх кафедры Я. В. Аксюцік на працягу чатырох дзён знаёміліся са славутымі мясцінамі Масквы. Яны наведа-лі Аружэйную палату, Трацікоўскую карцінную галерэю, Музей выяўленчых мастацтваў ім. А. С. Пушкіна, зрабілі альбомную экспу-стюю па горадзе, азанаёміліся з Загорскім гісто-рэчыка-архітэктурным запавед-кам.

(Наш вар.).

СТУДЕНТАМ — ПРАВАВЫЕ ВЕДЫ

ПРАВАПАРУШЕННЯМ ЗАСЛОНОУ

Савет прававога выхавання 1 прафілактыкі правадзіць работу на эканамічным факультэце з улікам асаблівасцей вучебных планаў.

Курс «Савецкае права» выкладаецца студэнтамі другога і трэціга курсаў спецыяльнасці «Эканоміка працы» у абе-зі 32 і 36 гадзін, піцюрыкамі спецыяльнасці АМАЭІ — 70 гадзін. Таму дас-татковыя мерапрыемствы Савета прававога выхавання на гэтых курсах не праводзіць.

Студэнтам астатніх груп 1 курсаў перыядычна чытаюцца лекцыі па прававых пытаннях з прыгледам сум-працоўніцай калегіі адміністраціі, міліцыі 1 пракуратуры.

У мінулым годзе для студэнтаў 1—3 курсаў былі прызначаны лекцыі «Алгебра і злачыннасць», «Ад-казнасць па савецкаму кра-мінальному праву», «Права-вое регуляванне штатнай шлюбу і сям'і». З імі высту-пілі юр'ест Цэнтральная ра-бера, адмакт Л. І. Сакалоўскі, памочнік пракурора А. А. Кручэнка, суддзя М. А. Семкоў.

У быгучым годзе першы курсікі праслухалі лекцыю «Стан правапарадку ў Цэн-трыальным раёне г. Гомеля». Перад імі высту-пілі юр'ест Цэнтральная ра-бера, адмакт Л. І. Сакалоўскі, памочнік пракурора А. А. Кручэнка, суддзя М. А. Семкоў.

У арганізацыі лекцыі на факультэце вялікую дапамо-гу аказае кіраўнік секты па прарапагандзе прававых ведаў Савета выкладчыкаў кафедры філософіі К. К. Лам-чаноўскі.

Э. ЛІЗАРАВА, адказная за прававое выхаванне студэнтаў эканамічнага факультэта, старшы навуковы супрацоўнік НДС.

